GAZETA KRAKOWSKA

Nro 100.

Z KRAKOWA DNIA 16 GRUDNIA 1821 ROKU W NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa.* —

W dalszym ciągu czwartego posiedzenia Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey dnia 6 Grudnia 1821 r.

Sekretarz Seymowy odczytał Izbie Prawodawczey Odezwę Senatu obeymuiącą rachunki przychodów i rozchodów funduszu ogólnego z roku etatowego 18$\frac{20}{21}$, które Kommissyi - Seymowo Skarbowey zakommunikowane zostały.

Odczytany następnie został proiekt do prawa ustanawiaiącego Lotteryią kraiową.

Repr: Słotwiński żądał, ażeby proiekt ten kommunikowany był Kommissyi Prawodawczey do opinii czyli potrzebę Lotteryi doradza dobro publiczne.

Marszałek Seymu oświadczył, iż proiekt o Lotteryi iako obeymuiący obiekt Skarbowy należy do Kommissyi Skarbowey.

Repr: Słotwiński przedstawiaiąc, iż proiekt zaprowadzenia Lotteryi pod względem oznaczenia summy w przychodzie należy do Kommissyi Skarbowey, utrzymywał iednak, iż zastanowienie się czyli z zasad podatkowania proiekt wprowadzony iest sprawiedliwy, moralny, pewny i trwały, oraz pod względem oznaczenia stosunków i praw obydwoch stron należy do Kommissyi Prawodawczey.

Repr: Makolski z Art: 122 Statutu urządzaiącego zgromadzenia polityczne wnosił zawczesne rozważenie proiektu o Lotteryi, gdy niemasz ieszcze opinii Kommissyi Skarbowey, do którey tenże proiekt z natury swey należy, zwracał przytem uwagę, ażeby wyrazy, iż Lotteryia iest podatkiem niemoralnym na poprzednim Seymie używane nie miały mieysca, gdyż przez to obraża się ościenne Mocarstwa kray nasz protegujące, w których Lotteryie exystują.

Repr: Kozłowski popierał wniosek Reprezentanta Słotwińskiego w przesłaniu proiektu do Kommissyi Prawodawczey, a to z zasady, iż Lotteryia polegaiąc na kontrakcie wymaga oznaczenia prawnych stosunków.

Repr: Hr: Wodzicki wniosł, iż Lotteryia niestanowi podatku, iest przychodem dowolnym z kontraktu przez Rząd za-

wrzeć się maiącego wyniknąć maiącym, pod zaięciem przeto przychodu należy do Kommissyi Skarbowey, kontrakt zaś zawarty będzie podług form prawa exystuiących, w czem Rządowi zaufać należy, a w razie sporu z kontraktu Sąd takowy podług prawa zadecyduie.

Repr: Słotwiński obstawał przy wniosku przesłania proiektu tak Kommissyi Skarbowey iako i Prawodawczey.

Gdy niebyło iednomyślności przystąpiono do kreskowania i przez skutek większości kresek 26 przeciwko 11 postanowiono proiekt o Lotteryi przesłać do opinii Kommissyi Skarbowey.

Sekretarz Seymowy czytał dalsze proiekta Senatu.

Proiekt do prawa przepisuiącego postępowanie przy zaymowaniu własności prywatnych na użytek publiczny, po odczytaniu postanowiono zakommunikować Kommissyi Prawodawczey do opinii.

Względnie tego proiektu Repr: Kozłowski przymawiaiąc się z powodu, iż proiektem obięta iest potrzeba udowodnienia Extraktem hipotecznym stanu nieruchomości na użytek publiczny zaiąć się maiącey, gdy nieuregulowanie hipoteki utrudza i wystawia na niebezpieczeństwa prawa właścicieli iak równie i wierzycieli hipotekowanych, ponowił przeto wniosek na poprzednich Seymach, co do potrzeby uregulowania hipotek z proiektem do prawa przez siebie wypracowanym przedstawiony, i żądał ażeby decyzyia tego proiektu na teraźnieyszym Seymie nastąpiła.

Repr: Makólski iako Członek Komitetu Prawodawczego doniół Izbie, iż proiekt o hipotece iest wygotowany przez Komitet Prawodawczy i przesłany został Senatowi dla przedstawienia pod decyzyią zalimitowanego nadzwyczaynego Seymu Prawodawczego.

Repr: Kozłowski utrzymywał, iż decyzyia proiektu o hipotekach tak pod względem przyśpieszenia skutków onegoż iako też, że nie ubliży bynaymniey redakcyi całego Kodexu Cywilnego Seymowi nadzwyczaynemu należney, potrzebuie bydź przedstawionym teraźnieyszemu Seymowi.

Repr: Mąkolski znayduiąc w proiekcie do Budżetu rozchodów położony wydatek na koszta uregulowania Ksiąg hipotecznych i wyszukiwanie tytułów własności, mniemał to iako środek zapewniaiący pożądaną regulacyią hipotek, decyzyią iednak proiektu o hipotekach iako w materyi połączoney z Kodexem Cywilnym, uważał bydź właściwą tylko samemu Prawodawczemu Seymowi iako na ten cel postanowionemu.

Tegoż zdania był Repr: Słotwiński w uwadze, iż proiekt o hipotekach będąc wypracowany z zasad przez Seym nadzwyczayny postanowionych w rozpoznaniu redakcyi ulega władzy tegoż Seymu.

Repr: Librowski z Art: 10 Konstytucyi dowodził, iż iedno tylko Seym Grudniowy rokrocznie iest zwyczayny. Seym nadzwyczayny z Art: 12 Konstytucyi iest tylko Komitetem Prawodawczym, a tak decyzyia proiektu o hipotekach należy właściwie tylko do Seymu zwyczaynego, wyraził przytem obawę, iż proiekt ten Seymowi nadzwyczaynemu zostawiony doznałby znaczney przewłoki, gdy dotychczas owoce pracy Komitetu do redakcyi Kodexów wyznaczonego nie są wiadome.

Repr: Kozłowski obstawał przy wniosku, ażeby Izba Prawodawcza zażądała od Senatu inicyatywy proiektu o hipotekach, dla decyzyi na teraźnieyszym Seymie.

Marszałek Seymu wezwał przeto Reprezentanta Kozłowskiego, ażeby wniosek swóy złożył na piśmie, a ten podług Art: 127 Statu urządzaiącego Zgromadzenia polityczne przesłany będzie Senatowi.

Repr: Soczyński zabrawszy głos dowodził, iż proiekt zaięcia własności prywatney iest przeciwny Art: 23 Konstytucyi, a tak do Izby z Art: 68 Statutu urządzaiącego Zgromadzenia Polityczne niemoże bydź wprowadzonym i tym samym kommunikacyia Kommissyi Prawodawczey następować niepowinna.

Repr: Mąkólski obiaśniał, iż proiekt zaięcia własności prywatney na użytek publiczny obeymuiac w sobie wynadgrodzenie własności zaiąć się maiącey, niemoże bydź wzięty za przeciwny Art: 23 Konstytucyi, gdyż tym Art: zaięcie własności prywatney Obywateli na skarb zabronione iest w tem rozumieniu, gdyby zaięcie bez wynadgrodzenia następowało.

Repr: Słotwiński popieraiąc wniosek Repr: Soczyńskiego znaydował proiekt przeciwny Art: 23 Konstytucyi, i gdy tłomaczenie Konstytucyi nie może bydź dopuszczone iak tylko w znaczeniu literalnym, wnosił niemożność wprowadzenia proiektu pod decyzyią Izby.

Marszałek Seymu z względu na Art: 127 Statutu urządzaiacego Zgromadzenia Polityczne z wnioskami iakie w względzie proiektu odczytanego zaszły odesłał Reprezentantów do Kommissyi Prawodawczey, a po odebraniu opinii teyże Kommissyi nastąpi rozwaga Izby nad przyięciem lub odrzuceniem proiektu.

Poczem Sekretarz Seymu odczytał Izbie Prawodawczey uwiadomienie Senatu, iż do zniesienia się z Kommissyiami Seymowemi delegował z swey strony Senatorów to iest: do Kommissyi Kwalifikacyyney Senatora Linowskiego, do Kommissyi Skarbowey Senatorów Kucieńskiego i Sobolewskiego, a do Kommissyi Prawodawczey Senatora Boduszyńskiego.

Odczytany nakoniec został proiekt do uchwały nakazuiącey sprzedarz domu pod Nr. 609 stoiącego do funduszu Obłąkanych należącego, któren proiekt postanowiono przesłać Kommissyi Prawodawczey do opinii, a Marszałek Seymu odroczył Posiedzenie do dnia następnego 7 Grudnia 1821.

Na piątym Posiedzeniu Seymu dnia 7go Grudnia 1821 *r.*

Repr: Soczyński złożył na piśmie wniosek przeciwko proiektowi Senatu co do zaięcia własności prywatney na użytek publiczny za poprzedzaiącym wynadgrodzeniem, dowodząc w tym, iż gdy Konstytucyia w Art: 23 zabrania stanowienia prawa zaięcia na Skarb własności Obywatela, gdy Art: 68 Statutu urządzaiącego Zgromadzenia polityczne postanowiono: iż Konstytucyia w niczem zmienioną bydź niemoże, i z tey przyczyny Senat nawet sam nie ma prawa przesyłać Izbie Reprezentantów inicyatywy dążącey do iakiey zmiany w Konstytucyi, gdy iest głównym obowiązkiem Prezyduiącego w tym Zgromadzeniu Reprezentantów nieprzypuszczać żadnego proiektu maiącego za cel, chociażby naymnieyszą w Konstytucyi zmianę, gdy z Art: 69 Prezyduiący w Zgromadzeniu Reprezentan-

tów niemoże zezwolić, aby narady nad tym proiektem mieysce mieć mogły, żądał przeto ażeby przestany proiekt do prawa, dopoki w tym będą wyrazy oznaczające przymus wywłaszczenia do Izby Prawodawczey wprowadzonym niebył.

Repr. Librowski w przymówieniu się do proiektu o zajęciu własności prywatney na użytek publiczny przez Senat inicyowanego żądał, ażeby na wzór prawa w tey materyi w Królestwie Polskim obowiązującego, zastrzeżone zostało wynadgrodzenie piątey części szacunku dla utracaiącego własność.

Wniosek Reprezentanta Soczyńskiego postanowiono przesłać Kommissyi Prawodawczey do urzędowego użycia przy rozważeniu proiektu, z zwróceniem oraz uwagi na modyfikacyią przez Reprezentanta Librowskiego proponowaną.

(Dalszy ciąg w następnym Numerze.)

Leon Chwalibogowski,
Sekretarz Seymowy.

Z Warszawy d. 3 Grudnia.

Do Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi

Rapport przez Deputacyią do ocenienia Płodów na expozycyią publiczną wystawionych, oraz ustopniowania za nie nagród. (Ciąg dalszy.)

Wyrobki JP. Lehmann.

Przy rozszerzeniu się fabryk sukiennych grempie wyrabiane przez JP. Lehmane użyciem machiny, niwelluiącey pasy skórzane, i dziurkowanie ich pewnieysze czyniącey nadal fabrykom przysługę obiecuie, teraz medal mały srebrny otrzymać powinien.

Fabryka JPP. Norblin i Zier w Polsce zrodzonych.

Samemu Panu Norblin, który umodelował figurę Zegara Nro 252 w katalogu oznaczonego we wszelkich szczegółach rysunku nienaganną, dobrze opartą i stoiącą, ze smakiem ozdobioną płaskorzeźbą postumentu; niemniey i innemi ozdobami, medal średni złoty przysądza się.

Temu, który tę figurę odlał i bez ustąpienia Paryzkim robotom pozłocił, medal srebrny duży.

Fabrykata Górnicze.

Między temi Deputacyia naypożytecznieysze wyroby maiąc na pierwszym względzie, temu, który założył i urządził piec do robienia stali, acz ta w złamaniu swoich wyrobów nie ma ieszcze właściwey białości i równości, iednakże oceniaiąc zakres użytku tak pożądanego dla kraiu, godnym go złotego małego medalu osądza; lecz gdy Kommissyia Rządowa Spraw wewnętrznych i Policyi przepisała żadnym fabrykom właściwie Rządowym złotych medalów z uymą innym fabrykantom nie przeznaczać; przeto srebrny duży medal przyznaie.

Wszystkie narzędzia gospodarskie lub rzemieślnicze ostre, a szczególniey topory, bandhaki, tasaki, nożyce do strzyżenia wełny i t. p. dorównywaiące iuż wyrobom tych artykułów z zagranicy sprowadzanych, zasługuią na medal srebrny duży.

Ku zachęceniu naylepiey w tey fabryce pracuiącym wyrobnikom do rozdania przez Inspektora medalów srebrnych małych dwa.

Fabrykantowi, który wprowadził tytowanie czyli polewę narzędzi kuchennych żelaznych, iako to: rądli, saganów, garnuszków i t. p. medal średni srebrny.

W Starochowicach wyrabianie blach żelaznych tak ciągnionych, iak kutych, nic prawie do żądania nie zostawuie. — Dyry-

guiącemu temi wyrobami medal srebrny duży. — Dwom naylepszym rzemieślnikom przez Dyrekcyią wskazanym dwa medale srebrne małe przeznaczaią się.

W trzech walcowniach cynkowych, medalów srebrnych małych trzy rozdać wypada naylepszym Laminarzom.

Oprócz tego Elewowi, który do nayoszczędnieyszego i nayprostszego walcowni postawienia przyłożył się, medal srebrny średni.

Miedzianym fabrykatom szczególniey wyrobionym gładko i równie rądelkom z przykrywą, medal srebrny średni.

Za applikacyią cynku kraiowego do różnych narzędzi Panu Klem, medal srebrny duży.

Rękodzielnia Sukien cienkich w Warszawie pod Firmą Poland et Comp.

W powszechnie uwielbianych tego zakładu fabrykatach, równością przędzy, iey wytkania, oraz dobrze umiarkowaną miąższością, użytey materyi i dokładnem postrzyżeniem znakomitey, odznaczaią się ieszcze szczególniey sukna czarne; Deputacyia Dyrektorowi tey fabryki P. Marc medal srebrny duży przyznaie, zaś kontremetrowi tkaczów srebrny średni, farbiarzowi takiż; oprócz tego trzy srebrne małe do rozdania przez Dyrektora rzemieślnikom, których godnieyszemi osądzi.

Slusarz Polak przykładaiący się do poznania machin, i usposabiaiący się do zdolności ich reparowania, na medal mały srebrny zasługuie.

Lecz nie omieszka zapewne Rząd szczególnieyszey wymierzyć nagrody P. Paster, iako temu, który ruch cały tey fabryki i pięknych w niey machin założył i uszykował. Wdanie się Kommissyi Rządowey Spraw wewnętrznych do Xcia Namiestnika, zasłuży mu zapewne przez wysokie iego pośrednictwo u Nayiaśnieyszego Pana fabryk kraiowych Protektora, na ozdobę honorową orderu S. Stanisława.

P. Bonnier za zaprowadzenie fabryk Lamp, dokładność roboty i postęp w piękności lakieru przyznaie się medal mały srebrny.

(Reszta potem.)

Z Petersburga d. 10 Listopada d. k.

Ukazem Naywyższym J. C. Mci do Rządzącego Senatu, pod d. 18 Lipca, na prożbę Hrabiny Rzewuskiey, naznaczona została osobna Kommissyia, dla urządzenia iey interessów i zaspokoienia kredytorów.

Ukazem d. 21 Października, rzeczywisty Radca Stanu Dubieński, Dyrektor Departamentu różnych podatków i poborów, w nagrodę służby, odznaczaiącey się gorliwością, mianowany Radcą taynym.

Dnia 27go Czerwca Cesarz Jegomość potwierdził opinią Rady Państwa, iż przyznawanie praw na kupowanie okrętów i innych statków morskich, na morzu czarnem i Azowskiem, ma się czynić w sądach, na ten cel ustanowionych.

Wedle Ukazu J. C. Mci, Rządzący Senat słuchał przedstawienia Ministra Skarbu: Po doyściu wiadomości o złym urodzaiu zboża w Gubernii Tambowskiey i o środkach potrzebnych do zabezpieczenia żywności dla tamecznych mieszkańców, Komitet Ministrów w dzienniku d. 7 Czerwca, Naywyżey potwierdzonym d. 26 Lipca teraźnieyszego roku, między innemi postanowił: Ażeby staranie o wło-

ścianach skarbowych we wszystkich zdarzeniach należało bezpośrednie do obowiązków Izb skarbowych i Vice-Gubernatorów w tey samey rozciągłości, iak w maiątkach udziałowych obowiązek ten włożony iest na kantory udziałowe i ich zarządców. O niechybnem wykonaniu przez Izby skarbowe, expedycyie skarbowe, i Vice-Gubernatorów tego Naywyżey potwierdzonego postanowienia Komitetu Ministrów, zaleciwszy Minister Skarbu wszystkim Izbom skarbowym i expedycyiom, doniosł o tem i Rządzącemu Senatowi, który rozkazał z wypisaniem takowego przedstawienia Ministra Skarbu posłać dla wiadomości do wszystkich Rządów gubernialnych, władz, do woyskowey kancellaryi woyska Duńskiego i do Gubernatorów cywilnych Ukazy, również przez Ukazy, uwiadomić Ministrów, Woiennych Jenerał-Gubernatorów, Jenerał-Gubernatorów, Woiennych Gubernatorów zarządzaiących cywilnemi sprawami i naczelników miast. D. 15 Października 1821 r.

Gazety tuteysze umieszczaią wiadomości z Grecyi i Turcyi odbierane przez Hamburg, Berlin i Augsburg. Kładą ie zaś z zupełną bezstronnością.

D. 16 t. m. przybył do Czerniechowa naczelnik sztabu 1go woyska, Jenerał Adjutant J. C. Mci, Baron Dybicz, a d. 17 oglądał stoiące tam trzy kompanije pieszego pułku Mochilewskiego i oddział wzorowy; poczem wyiechał na trakt Kijowski.

Z Paryża, d. 28 Listopada.

Onegday dopiero uchwaliła izba Deputowanych adres podziękowania do Króla, lecz deputacyia iey nie miała ieszcze u Monarchy posłuchania. Minister skarbowy wniosł wczoray do teyże izby budżet przychodu i rozchodu na r. 1822.

Sprawa Pułkownika Maziau, która w przeszłą sobotę przez izbę Parów odsądzoną została, zatrudnia prawie cały Paryż. Został on na 5cioletnie więzienie i zapłacenie kosztów prawnych skazany. Izba podzielona była na dwie strony, z których iedna była za wygnaniem, iak prawo za podobne przestępstwa przepisuie; druga za lekszą karą, lecz ieden głos przeważył rzecz na stronę oskarżonego. 40 członków niechciało podpisać wyroku i oddaliło się z izby. Połączyli się potem z niemi i nie bywaiący na posiedzeniach Parowie i w liczbie 51 protestowali się przeciw wyrokowi na Maziau, oświadczaiąc, iż tylko Królowi przystoi udzielać łaski lub kary zmnieyszać.

Niedawno przechodziło przez departament Isery 8 Prussaków i Hanowerańczyków, powracaiących do oyczyzny z Marsellii, gdzie nie mieli za co odpłynąć do Grecyi. Przykro było patrzeć na nędzę tych nieszczęśliwych ludzi, którzy zawiedzionemi w swoim zamyśle zostali.

Francuzka korweta Levrette, która d. 14 b. m. do Tulonu powróciła, potwierdza wiadomość o morskiey bitwie Greków pod Zante i o rzuceniu się mięszkańców Zante na woyska Angielskie, które broniły przybyłego tam przez Greków ściganego okrętu Tureckiego, przyczem trzech żołnierzy zabitych i officer ranony został. Rząd Angielski posłał z Malty ieden woienny okręt i 1400 żołnierzów dla zmocnienia swey siły na wyspach Jońskich.

Listy z Barcellony pod d. 14 Listopada donoszą co następuie: "Rząd Hiszpański posełał tu ieszcze 6 lekarzów. Podług doniesienia lekarskiego umarło tu d. 11go 51, d. 12go 56, d. 13go 48 ludzi

Wczoray przez cały dzień padał wielki deszcz i oziębiło się powietrze. Dziś zachmurzone iest Niebo, ale deszcz nie pada. „ — Do Tortosy ciągle ieszcze udaią się siostry miłosierne z Walencyi, dla chodzenia około chorych, nie zważaiąc, że dawniey tam przybyłe pomarły. — Lekarze Francuzcy mieli d. 20 b. m. opuścić Barcellonę. Przed odiazdem kazali zmarłemu swoiemu Kolledze Mazet prosty wystawić pomnik.

Z Londynu d. 27 Listopada.

Pastor Blacow za paszkwil przeciw zmarłey Królowey skazany wczoray został przez sąd Królewski na zapłacenie 100 Fs. kary pieniężney i 6ciotygodniowe więzienie. Po wysiedzeniu więzienia złożyć musi na zabezpieczenie dobrego na przyszłość postępowania sam za siebie 500 Fs. i stawić dwoch obywateli zaręczaiących po 100 Fs — Za paszkwil na Króla nieiaki Bere skazany został na 6ciomiesięczne więzienie i złożenie na 7 lat porękowmi na 600 Fs. Właściciel pisma John Bull (Lul Angielski) skazany został za spotwarzenie Pani Wrotlesley, iedney z dam zmarłey Królowey, na 9ciomiesięczne więzienie i karę pieniężną.

O zaburzeniach w Irlandyi odebraliśmy tu następuiącą wiadomość pod d. 22 bieżącego miesiąca: Znakomity Naddzierżawca Shea, w hrabstwie Tipperary, zmuszony został poddzierżawnym włościanom wypowiedzieć dzierżawy, ponieważ ani bieżącego czynszu niepłacili ani zaległości odrobić niechcieli, i musieli się z swych dzierżaw oddalić. W krótce atoli P. Shea odebrał list bez podpisu, w którym mu zagrożono: iż ieżeli zaraz nieprzywróci tych ludzi do dzierżaw, tedy tego pożałuie. P. Shea stoiąc przy swoim prawie, opatrzył się w broń, i postanowił się bronić w przypadku napadu. Lecz w poniedziałek w nocy mnóstwo łotrów otoczyło dom iego i zapaliło. W domu znaydowali się P. Shea z żoną, która właśnie w połogu leżała, 7 dzieci, 3 służące i 5 wyrobników. Zdaie się, że P. Shea naypierwszy przedarł się przez płomienie i rzucił się na łotrów, lecz zabity został i w ogień wrzucony. Nim oddalili się mordercy wszystkie 17 osób w tym domu będące utraciły życie. — O podobnych zdrożnościach nadchodzą i z innych okolic doniesienia, które dzieią się iuż nawet o 10 mil od Dublina. Niedawno spalono niedaleko tey stolicy nocną porą kilkanaście domów i mieszkańców ich wymordowano. — Herszt tych powstańców nazywaiący się Skala, oznaymił w swey odezwie, że ma iuż pod sobą 20,000 ludzi, których wszyscy poborcy dziesięcin i opłat, tudzież urzędnicy policyi lękać się powinni.

Pisma oppozycyyne naganiaią mianowanie nowych officerów, ponieważ na połowie żołdu znayduie się ieszcze 1300 chorążych, podporuczników i poruczników, a ogółem z wyższemi stopniami 10 000 officerów, którzy rocznie kosztuią kray 1 mill. 500,000 Fs.

P. Graham w przeciągu roku osuszył 800 morgów gruntu i wodę ceglaną rynną spuścił. Wyprowadził ią na 25 mil Angielskich i wypotrzebował 130,000 cegieł.

Gazety Jamaiki pod d. 6 z. m. zawieraią wiadomość, że Kartagena kapitulowała d. 25 Września i przez Kolumbianów osadzoną została. Jenerał Lattore z osadą Hiszpańską odesłany iest do Kuby, do czego użyto okrętów wszystkich

narodów. Miasto było pierwey przez Jenerała Montilla bombardowane i wiele ucierpiało.

Nadzwyczayna rządowa gazeta z Santiago w Chili pod d. 14 Sierpia ogłosiła urzędowe doniesienie o zajęciu miasta Limy d. 10 Lipca przez Jenerała San Martin. Mieszkańcy, pomimo niedostatku żywności, który oddawna cierpieli, przyjęli go z uczuciami wolnych ludzi. Donosi on także, iż Wicekról, Jenerał La Serna, cofnął się z woyskiem swoim do gór i iest ścigany. Obwiniaią go, iż podstępem swoim przeciągał układy. Zamek Calao iest oblężony i do d. 20 Lipca ieszcze się nie poddał. San Martin wezwał przez odezwę mieszkańców miasta i prowincyi do uzbroienia się, dla pokonania do reszty nieprzyiaciela. — Oswobodzenie Peru i poddanie się Kartageny zdaie się zapewniać zupełną niepodległość osad Hiszpańskich względem macierzystego kraiu. — Pisma Angielskie wywodzą iuż iak ważny wpływ to zdarzenie mieć będzie na handel. Anglia (wyraża gazeta Goniec) sprzedawać będzie za kilkanaście millionów więcey fabrycznych swoich towarów i pieniędzy mieć będzie podostatkiem. Kopalnie nawet tego kraiu, ktore dla zalewu wody od kilkunastu lat nie są obrabiane, zaczną znowu wydawać swe skarby, skoro woda parowemi machinami odciągnioną zostanie.

Z Włoch d. 20 Listopada.

Z rozkazu Krola Sardyńskiego Karola Felixa zniesione są w całym Królestwie szkoły wzaiemnego uczenia.

Margr. Antaldi i Patron Felici, wykonawcy testamentu zmarłey Królowey Angielskiey, zrzekli się przed sądem w Pesaro tego polecenia. Znany Baron Bergami, którego zabić miano w Medyolanie, żyie ciągle w Pesaro i bawi się polowaniem. Utrzymuie 30 naypięknieyszych koni. Twarz nosi zawsze zarosłą i strzelcy iego podobnież są wąsatemi. Niedawno udał się do Santa Marino i zapisał iako obywatel tey Rzpltey.

Wędrownicy Guidi i Gavazzi przysłali znowu dla Oyca S. z Egiptu wiele osobliwości natury i dawnych kunsztów.

Król Neapolitański zatwierdził iuż plan przyszłego urządzenia uniwersytetu Neapolitańskiego. Dawane w niższych szkołach przez Bernabitów i Jezuitów nauki maią bydź w nim uzupełniane. Znaydować się w nim także będą katedry prawa kanonicznego, historyi kościelney, rolnictwa, botaniki, anatomii i historyi naturalney.

Mieysce kwarantanny w Wenecyi zapełnione teraz iest zbiegłemi z Cypru Grekami i Frankami i żydami z ziemi S. które przed prześladowaniem tamteyszych Tureckich rządców uszli.

Gazeta Tryiestska pod d. 19 Listopada donosi, że podług wieści okrętowych flotta Turecka widziana była w nader skołatanym stanie w wodach Jpsary i płynęła ku Dardanellom. Rozchodzi się także wieść lubo niepewna, że Grecy z niemałą stratą w ludziach opanowali szturmem Patrasso i całą Turecką osadę wycięli.

Rządowa gazeta w Korfu zawiera wyrok senatu, iż z powodu buntowniczego i sromotnego postąpienia wielu mieszkańców wyspy Zante d. 12 i następnego Listopada przeciw woyskom Angielskiem, cała ta wyspa ogłoszona iest w stanie woiennym, wszystkie cywilne władze ustaią, i Lord wielki Kommissarz proszony iest do ustanowienia tam woyskowego rządu.

DODATEK
DO N^ro 100
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 16 GRUDNIA 1821 ROKU W NIEDZIELE.

Z Madrytu d. 17 *Listopada.*

D. 16 b. m. doniesiono urzędownie Stanom o śmierci Xcia Kadyxu (syna Infanta Franciszka de Paulo, urodzonego d. 6 Maia 1820) który w Eskurial d. 15 b. m. zrana umarł. Przez tę śmierć tak Król, iako i oba bracia iego zostaią bez męzkiego potomstwa.

Stolica tuteysza używa znowu nieiakiey spokoyności. Uwięzić tu miano adjutanta Jenerała Miny. Przybyty z Korduwy goniec przywiozł nader ważne doniesienia, ponieważ zaraz po iego przybyciu udali się Ministrowie do Eskurial do Króla.

Codziennie podawane są od ciała municypalnego i korporacyy przełożenia przeciw teraźnieyszym Ministrom. Osada tuteysza zebrała się d. 14 dla ułożenia podobnegóż przełożenia. Ułożone zostało i będzie dziś kompaniiom odczytane; skoro te na nie zezwolą, zostanie Królowi do Eskurial przesłane. Tymczasem Ministrowie trzymaią się mocnych środków i wspieranemi są od większości Stanów.

Riego opuścił Reuss i udał się do Tarragony. Wszędzie, którędy ten jenerał przeieżdża, przyymowany iest z zapałem i honorami nawet od władz. Napisał on do Króla długi list, z którego następuiące przytaczamy wyimki: "Imie W. K. Mci iest godne naywiększego uszanowania, i narodowi na tem zależy, aby szanowane było. Hiszpaniia uwolniła W. K. M. z więzenia, któremu się dobrowolnie poddałeś; Hiszpaniia włożyła znowu na W. K. Mci głowę koronę, którą utraciłeś, i komu innemu dać mogła. Urodzeni w niewoli W. K. Mci Ministrowie lubią ieszcze pieniądze, odznaki i ozdoby, które ciągle towarzyszą despotyzmowi. Nie chcą widzieć, że pod samowolnem panowaniem bohatyr i morderca są tylko niewolnikami, i że pod rządem konstytucyynym między bohatyrem i zdrayca niezmierna zachodzi różnica. Ministrowie W. K. Mci sądzą, iż przez gwałcenie konstytucyi pochlebiaią W. K. Mci; sądzą się bydź wyższemi, ponieważ znaduią się bliżey W. K. Mci tronu od innych Hiszpanów; lecz dalekość i bliskość nie są niczem przed naywyższem prawem.,,

Zapewniaią w tey chwili, iż Mini-

sterium zmienione zostanie. Na Ministra spraw zagranicznych przeznaczaią P. Pizzaro, na Ministra spraw wewnętrznych P. Heredia, a na woiennego Ienerała Abavia.

Pułkownik Casacola, któremu Król udzielił za iego przysługi wolności order Karola 3go, nie przyiął tego zaszczytu, i odsełaiąc go wyraził w liście do Ministra woiennego między innemi: "Chwalebny tytuł obywatela iest w oczach moich tysiąc razy zacnieyszy, niżeli znaki, które mi Krol udzielił. Mogęż to za prawdziwą uważać odznakę, co do dnia dzisieyszego iest tylko udziałem wysokości urodzenia, stopnia lub próżności? i t. d.,,

Drugi pułk jazdy Królowey, odstąpił całkowicie swey zaległości oyczyznie. Inne pułki poydą zapewne za tym przykładem.

W górach Kordowy włościanie odkryć mieli srebrną kopalnią, którey kruszec nader iest bogaty i tak niegłęboko leży, iż dobywać go można ręcznemi narzędziami.

Z Zante d. 28 Października.

Zwycięztwo ies teraz radosnem okrzykiem Greków. Zwycięztwo, albo śmierć! iest ciągle ich hasłem. Między Zante i Cerigo wygrali Grecy bitwę, która zapewniła ich przewagę na morzu przeciw Turkom. Zwycięztwo to oblane wprawdzie zostało z obu stron krwią; ale z iakąż odwagą walczyli Grecy! Bohaterka Bobelina zachaczyła sama Algierski slop o 18 działach. Wściekła wszczęta się walka na tym okręcie. Muzułmanie bronili się z rozpaczą, bo szło o ich życie; ale nic nie potrafiło się oprzeć mściwemu żelazu Greków, i co z Barbarzyńców poddać się nie chciało, to poświęcili cieniom Poległych swych braci. — Wiele Greckich okrętów uszkodzonych także zostało w krwawey tey bitwie.

List z Serres pod d. 15 Października zawiera co następuie: Od kilku tygodni panuie u nas większa spokoyność i iedność niżeli dawniey. Turcy obchodzą się lepiey z Grekami; ustały prześladowania, uciśnanie głów i więzienia. Czyli to pochodzi z przełożenia Rossyi lub postępu oręża Greków w Morei, nie chcę zgadywać. W Morei Grecy walczący za wolność, wzięli górę nad Turkami; w Epirze Ali Basza Janiny opiera się zawsze W. Sułtanowi, i iest teraz zacięttszym i uporczywszym niżeli dawniey, ponieważ W. Sułtan 4 iego synów, którzy w okolicach Stambułu uwięzionemi byli, ściąć kazał. Ali Basza wyrzekł się wszystkich w życiu przyiemności, wyiąwszy iedną, mszczenia się aż do ostatniego tchu nad W. Sułtanem. Ali Basza iest twórcą powstania w Morei, na wyspach Archipelagu, Wołoszczyznie i Multanach. Cała Albaniia iest pod bronią i wiele rozlewa się krwi Tureckiey. Ali Basza stanie się pomiędzy tyranami nieśmiertelnym!

Od granic Tureckich d. 16 Listopada.

Podług doniesień z Bukarestu pod d. 10 Listopada pomnożyła się znacznie liczba Turków w obu Xięstwach; z iedney strony Dunaiu stać ich ma 61,000, a z drugiey 7 ,000, co iednak zdaie się bydź przesadzonem. W wielu wsiach zburzone na nowo zostały Kościoły Chrześciiańskie, po rzekomo nadeszley z Stambułu wiadomości, że dywan odmowił nietylko odciążnienia woysk z obu Xięstw, ale i naprawienia Kościołów. Salih Basza nałożył na Chrześciiańskich Xięży po 33 piastrów pogłownego. W obu Xięstwach ti-

czą do 12,000 Xięży. Srodek ten iest wyraźnem zgwałceniem traktatów z Rossyą zawartych.

Kapitan Jordaki miał przybydź przebrany w dobrem zdrowiu do kwarantanny Rossyyskiey w Skuleni.

Prywatne listy z Seres pod d. 2 Listopada donoszą, iż woyska Tureckie, powiększey części Azyianie, znaczną liczbę kobiet Greckich i dziewic razem skupili i na sprzedarz do Stambułu i Saloniki posłali.

Teraźnieyszy Patryiarcha Grecki w Stambule, który iest ślepo posłusznem narzędziem dywanu i dla tego nie posiada żadnego zaufania u Greków, stara się iednak troskliwie o przywrocenie Kościołów i utrzymanie służby Bożey. — Do zakładanego pod Stambułem na równinach Zofiia ob zu przybyło iuż wiele oddziałów woyska."

Z Hamburga d. 3 Grudnia.

Przy kończeniu się drukowania sobotniey naszey gazety (Korrespondenta Hamburgskiego) udzieliliśmy tylko niektorym naszym czytelnikom poniższe ważne doniesienie, które dla wszystkich naszych czytelników powtarzamy:

Z Wiednia d. 24 Listopada.

Poselskie doniesienie z Stambułu pod d. 27 : aździ: zawiera: że dywan (w którym iak wiadomo zasiada teraz kilku dowodców janczarów) postanowił w ostatnich dniach, iż nie zezwoli na żądania Rossyi względem odciągnienie woysk z Multan i Wołoszczyzny, zabezpieczenia niewinnych Greków, wystawienia zburzonych ich świątyn, i t. d. Chciwi woyny i łupu janczarowie przyłożyli się zapewne wiele do tego postanowienia. Zresztą miał się, może z tego samego źrodła, znacznie zmnieyszyć wpływ Angielskiego posła u Porty, która odtąd względem wszystkich Chrześciiańskich posłów wielką okazuie nieufność.

W. Sułtan iak tylko odebrał wiadomość o wtargnieniu Perssów do iego krajów, wysłał zaraz W. Konusiego swoiego do Dworu Szacha Perskiego, dla odwrocenia tey nowey burzy. Zresztą nakazała Porta przybyłem świeżo z Azyi woyskom poyść nad Dunay i do Morei, dla okazania, iż woyna z Perssyią bynaymniey ią nie obchodzi.

Od brzegów Menu d. 2 Grudnia.

Seym związku Niemieckiego w Frankforcie odprawił d. 21 Listopada poufalne posiedzenie, na którem postanowił, iż formalne posiedzenia dopiero od 7 Grudnia rozpocznie.

Do osobliwości podczas ostatniego pobytu w Frankforcie Xcia Metternicha należy także, iż Pani Rotschild znaydowała się na wieczorney zabawie u Pruskiego związkowego posła Hr. Goltz, którą d. 7 Listopada dla Xcia Metternicha dał. Dotąd nieznaydowała się ta dama (Izraelickiego wyznania) na żadnych ani dyplomatycznych, ani Chrześciiańskich kupców zabawach!

Doktór Schott w Sztuttgardzie oznaymił, iż wydział związku do wspierania Greków ciągle istnieie.

W Salzbach pod Passawą ziawiła się nowa cudownie lecząca kobieta, która bez wszelkich lekarstw modlitwą tylko i słowami chorych uzdrawia, ale nie inaczey iak tylko przy świeceniu xiężyca.

W Strazburgu żyie prawie 100letni starzec nazwiskiem Herold, wuy sławnego Jenerała Klebera, w naywiększem ubostwie. Gdy prefekt tamteyszy dowiedział się o tem, posłał mu 150 Fr.

a municypalność wyznaczyła 300 Fr. roczney pensyi.

Gazeta Korrespondenta Hamburgskiego zawiera pod napisem z Wiednia d. 24 Listopada, co następuie: Biega tu pogłoska, że Nayiaśnieysi Cesarze Austryiacki i Rossyyski ziadą się z sobą w Warszawie, i że tam za powołaniem pełnomocników innych wysokich Mocarstw rozpoczną się układy względem zatargów między Rossyią i Turcyią i utrzymania pokoiu.

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę, dnia 16 Grudnia, dana będzie Opera: *Kamilla.*

W przyszłą Srodę, dnia 19, na benefis Józefy Szymkaylowey, dana będzie nowa bardzo zabawna Komedyia w 3ch aktach, z francuzkiego P. Caignez, przetłomaczona przez A. Żółkowskiego, pod nazwiskiem: *Niestateczny Michaś*, czyli: *Sto tysięcy intraty roczney.* — Zakończy widowisko nowa Operetka w 1 akcie, z francuzkiego przełożona przez tłómacza Komedyi (Chwila płochości) z muzyką ułożoną przez K. Kurpińskiego, pod nazwiskiem: *Odwiedziny w Bedlam*, czyli: *Dom Waryatów.*

We Czwartek zaś d. 20, dana będzie wielka Traiedyia w 5 aktach: *Inez de Castro*, w któreyto nowo przybyły z Wileńskiego teatru Artysta JP. Fiszer do tuteyszego teatru zaangażowany, będzie miał honor polecić się względom Szanowney Publiczności (w roli Don Pedra.)

DONIESIENIA.

Pisarz Tryb: I. Inst: W. M. Krakowa z O. w skutek Art: 682 K. P. S. oznaymuie, iż Dom z ogródkiem w Krakowie na Kleparzu przy ulicy Mogilskiey pod L. 187 Gminie VIII. w Okr. II. stoiący, od wschodu z domem Kazimierza Sławskiego, z południa z ogrodem dworku Zacisze W. Franciszka Mieczkowskiego własnego, zachodu z ulicą przecznią od Mogilskiey, północy z Mogilską graniczący, Pawła i Jadwigi z Gosukowskich Nowakowskich małżonków Obywateli tuteyszych w tymże domu zamięszkałych własny, z mocy Obligu 15 Lutego 1818 r. w Aktach Notaryalnych W. Woyciecha Olearskiego zeznanego, a 19 m. i r. t. w hypotecznych na tymże domie zaintabulowanego, i na zaspokoienie Summy 74 dukatów z prowizyią po 5 od 100 od 15 Lutego 1820 r. Sebastyanowi i Maryiannie z Magaczeńskich Zelińskim Małżonkom Obywatelom tuteyszym w Krakowie na Kleparzu w domu własnym pod L. 23 i 24 zamięszkałym należącey, oraz kosztów exekucyynych przez P. Henryka Salomońskiego Komornika Sądowego 10 Sierpnia 1821 r. zaięty. Kopiie Protokułu tegoż zaięcia PP. Peszce Wóytowi Gminy VIII. Mięłuszewskiemu Pisarzowi Sądu Pokoiu Okr. II. i Adamkowi Kassyierowi Kassy Główney W. M. Krak. 11 m. i r. t. oddane. Oryginał zaś w Akta hypoteczne Vol: III. Księgi zaięciów na karcie 256 pod L. 49 d. 25 m. i r. t. i Kancellaryi Trybunału Vol: III. na karcie 707 pod L. 84 d. 7 Września t. r. wpisanym został. Że w domu zaiętym oprócz Dłużników zamięszkuią Walenty Zbroia i Boręski, tudzież Szymon Szlawski komornicy, Dozorcą zaś tego ustanowiony iest P. Antoni Łaskowski w Krakowie na Kleparzu pod L. 24 zamieszkały. Że zaięcie tego domu z ogródkiem i przedarz przez licytacyią popierać będzie P. Onufry Męciński Adwokat Sądowy przy Władzach tuteyszych w Krakowie przy ulicy Grodzkiey pod L. 224 zamięszkały, że trzykrotna publikacyia warunków w terminach prawnych nastąpiła, że do odbycia licytacyi przedstanowczey dzień 5ty Stycznia 1822 r. na godzinę 9tą ranną wyznaczony i cena domu tego z ogródkiem w Summie 2010 Złp. położoną została. — W Krakowie d. 24 Listopada 1821 r.

Kaliczkowski, Pisarz.

W dniu 18 Grudnia r. b. o godzinie 3ciey po południu w Krakowie przy ulicy Grodzkiey w domu pod L. 103 odbędzie się licytacyia w drodze exekucyi Sądowey zatradowanego dochodu z mieszkań w domu pod L. 103 sytuowanych, to iest: 1go i 2go piętra na rok ieden wydzierżawić się maiących od dnia 1go Stycznia 1822 do dnia ostatniego Grudnia roku tegóż 1822. Chcący takowe zalicytować raczą się w mieyscu i terminie do licytacyi wskazanym z opatrzonym Vadium Złp. 80 zgłosić. — W Krakowie d. 14 Grudnia 1821 r.

Hen: Salomoński, Kom: Sąd: